

Pavienis numeris 2 Centu.

Single Copy 2 Cents.

KATALIKAS

EXTRA

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRASTIS.

No. 53

(Lithuanian)
307 W. 30th St.

Chicago, Ill., Trečiadienis, Spalių (Oct.) 7 d., 1914 m.

Entered as Second-Class Matter August 6, 1914, at the Post Office at Chicago, Ill., under act of Mar. 3, 1879

Metai XVI

VOKIEČIAI LAIKOSI SUVALKIJOJ

Mušiai tarp Virbaliaus ir Lycko

ANTWERP DAR LAIKOSI; Mušiai ties LILLE

Rusai arti Vengrų sostinės. Serbai taikosi susijungti su rusais.

Kanada siunčia dar 22.000 kariuom. karo laukan

Francijos valdžia paketinus grįžti į Paryžių

Albanijoje skerdžiama krikščionių. Meksikonai šaudė amerikonus.

Abi pusi skelbia pergalę.

PETROGRADAS, spalių 7. — Dar nepaaiškėjo, kaip tikrai dalykai stovi Lietuvoje. Labai keista, kad Petrogrado ir Berlyno žinios griežtai prieštarauja. Po vakarykščio pagarsinimo apie pergalę prie Augustavo, Rusijos generalis štabas nieko daugiau nepaaiškino. Iš kitų šaltinių žinios skelbia, kad vokiečiai turėjo pasitraukti ir laikosi dabar linijoj tarp Lycko ir Virbaliaus.

Oficialiai vokiečiai skelbia, kad spalių 1 ir 2 dieną vokiečiai sumušė rusus apie Augustavą ir Suvalkus. Rusai gi oficialiai su pabrėžimu tvirtino, kad jie įveikė vokiečius prie Augustavo.

Čia tai buvo vokiečių išiveržusios armijos centras.

Rusai pripažino, kad Suvalkų miestas dar tebėra vokiečių rankose.

Jei žinios taip jau griežtai prieštarauja, tai mušiai gal buti dar tebeina. Ir abi pusi tikisi laimėti. Gal prie Augustavo kiek ir pasisekė rusams, bet vokiečiai jaučiasi stipriai stovį ir gausią greit sustiprinimų, ir galės atsigręžti. Taigi gal rusai per daug pasigyrė apie savo pasisekimą.

Ligšiol oficialiai dar niekur neminėta apie vokiečių nusidavimus žemaitijon.

Vėliausias oficialis Rusijos paskelbimas apie dalykus Lietuvoje yra šitoks:

“Rusų užpuolimai tebsitęsia. Apdrutintos priešo pozicijos ant rubežiaus yra apšaudomos iš mūsų artilerijos. Priešas susilaukė su-

stiprinimų iš Karaliaučiaus. Ypač smarkus buvo susirėmimas Bakalaževo apylinkėse.

Traukiniai rytinėje Prusijoje pilni kareivių ir mūsų lakunai nutėmijo nepertraukiamas armijas, keliaujant vakarų link. Vokiečių kolonos ir vokiečių kariniai traukiniai traukiasi nuo rubežiaus.”

Tas lyg nurodo, kad vokiečiai neketina briaunės iš naujo į Suvalkiją, o tik nusprendė ginties. Jei, kaip viršų rusų lakunų nužiūrėta, vokiečių armijos traukiama vakarų link, tai turbūt jos gabenama į Franciją ir Belgiją.

Dalykai Austrijoj.

PETROGRADAS, spalių 7. — Kaip žinios apie dalykus Lietuvoje yra pilnos prieštaravimų, taip pranešimai apie dalykus Austrijoj yra labai supainioti.

Vienoj oficialiai šitaip skelbiama:

“Suvienytos vokiečių ir austrų armijos privertė priešus traukties nuo Opawo ir Klemontow linkui Vislos. Karpatų kalnuose rusai liko pilnai atmušti ties Uzsoko praėjimu.”

Francijos valdžia grįš sostinė.

Londonas, spalių 7. — Gauta čia žinia, buk šiandie ar rytoj Francijos valdžia kraustysis atgal į Paryžių.

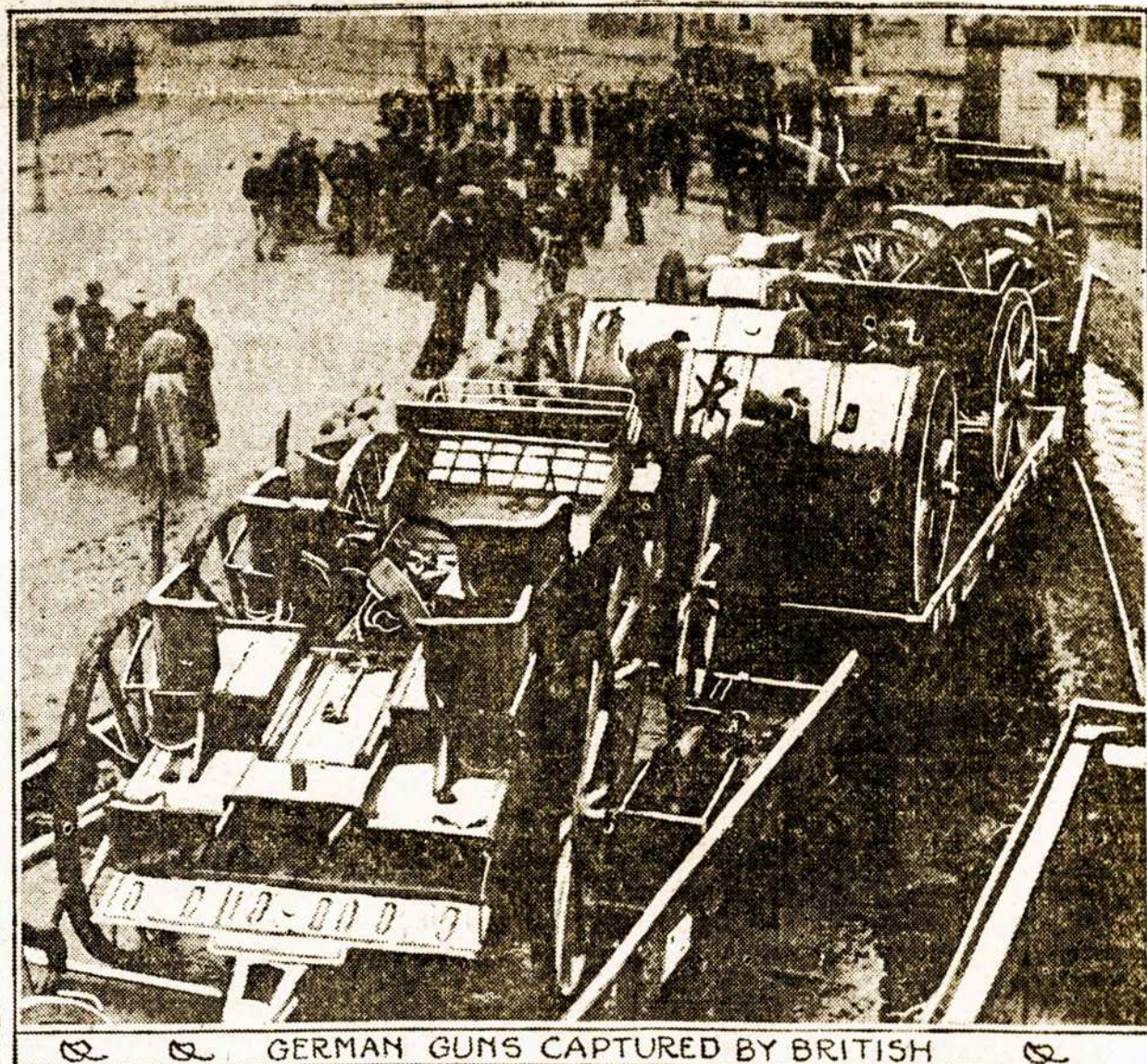
BAISUS GAISRAS.

Buenos Aires, Argentina, spalių 7. — Ištiko didis gaisras. Sudėgė laivyno sandėliai; nuostolių padaryta už \$2.000.000.

Kitas pranešimas skelbia, buk mušiai tarp vengrų ir rusų galutinai nepasibaigę. Rusai likę nuo Muramoro-szige ir Tarozkoch atmušti. Vokiečių kareiviai dalyvavę mušiuose.

Romon atėjo iš Budapešto žinia, buk vengrai turėjo trauktis iš Marmoros, Sziget miesto. Sziget yra sostinė Marmoros provincijos. Dabar rusai eina linkui Sziget ir tame mieste vengrai žadą spirtis.

Dar vienas yra pranešimas, kad rusai esą jau tik 80 mylių nuo Budapešto ir su didžiausia paskuba daroma apkasos apie miestą.

VOKIEČIŲ KANUOLĖS, KURIAS PAĖMĖ ANGLAI IR NUGABENO ANGLIJON.

Mušiai Francijoj.

PARYŽIUS, spalių 7. — Oficialiai šitaip paskelbta apie dalykus stovį karo lauke Francijoj:

“Pamate dalykai tebėra neatsimainę. Ant mūsų kairiojo sparno į šiaurę nuo Oise upės eina smarkus susirėmimas. Mes užėmėme keliatą pozicijų šiaurėj ant Meuse augstumų.”

Talkininkai visą laiką stengėsi užėti iš šono ant vokiečių dešiniojo sparno. Vokiečiai tą jautė ir taip pat traukė savo spēkas va-

karų link, kad tas talkininkams nepasisektų. Mušio linija nusitęsė net iki Lille miesto, kurs guli už 10 mylių nuo Belgijos rubežiaus. Čia ėmė veikti vokiečių raiteliai. Priegtam pranešama, kad iš Belgijos 20.000 vokiečių kareivių traukiasi linkui Francijos rubežiaus. Taigi jei vokiečiai turi tiek kareivių, tai kartais jie gali atkartoti savo smarkų žengimą linkui Paryžiaus taisy pat keliais, kaip ir pirma.

KARUI KILUS SUSIMAZINO PIKTADARYBES.

Londonas, spalių 7. — Karui kilus vagystės Londo-

ne sumažėjo 40%. Teisėjas R. Wallace sako, kad net vagis rodo patriotizmą šitame krizyje.

Rusai susijungs su Serbais.

Roma, spalių 7. — Pranešama iš Budapešto, kad rusai įsiveržė Vengrijon dviem kolonom. Viena, perėjus per Bukoviną palei Rumunijos parubėžį, eina į pietus, kad susitikti su serbais.

EXTRA!

BERLYNAS, spalių 7. — Rytinėje karų arenoje rusai sustabdyti Suvalkų gub. Vokiečiai praneša, kad jiems sekėsi prie Suvalkų.

PETROGRADAS, spalių 7. — Po mušio durtuvais rusai paėmė keliatą pozicijų tarp Virbaliaus ir Lycko. Caras pabuvęs dvi dieni Lietuviškoj Brastoj išvažiavo į Siedleca.

Przemysl bombarduojama iš trijų pusių. Rusų armija nuolatai artinasi Krakovo link.

KATALIKAS

(The Lithuanian American Daily)
Published every day except
Sundays & Holidays.

Published by
JOHN M. TANANEVICH
S. P. TANANEVICH
TERMS OF SUBSCRIPTION:
One year \$5.00
Six months 3.00
Three months 1.75
To Europe for one year 7.00
Advertising Rates Moderate.
All letters shall be addressed to:

KATALIKAS
3249 South Morgan Street
Chicago, Ill.
Telephone Yards 6870-6871

**DIENRAŠČIO PRENUMERATA
YRA SEKANTI:**
Metams \$5.00
Pusei metų 3.00
Trims mėnesiams 1.75
Pavienį numerį kainu 2c.
Rašydami laiškus adresuokite:

KATALIKAS
Amerikos Lietuvių Dienraštis
3249 South Morgan Street
Chicago, Ill.
Telephone Yards 6870-6871

Musų pastabos.

FRANCIJOS KUNIGŲ
DIDVYRYBĖ.

Nepaprasti francūzų kunigų drąsumo ir pasišventimo pavyzdžiai dabartiniui karo metu Europoje pasirodė antru kartu vokiečiams bombarduojant m. Reims, Francijoje. Minėtam mieste, kaip jau apie tai pranešta telegramomis visam pasauliui, vokiečiai dasileido baisiausio vandalizmo, kas užtemdo net jų visas kitas barbarystes ir nedorus darbus. Reims'e vokiečiai nereikalingai subombardavo ir kuonė visai sunaikino garsią katedrą, gyvuojančią šiame pasaulyje suvirš 700 metų, kuri skaitėsi kaip neapkreipiamas vidurinių amžių palikimas ir architektūra.

Garsus amerikoniškas karo korespondentas, Richard Harding Davis, viešėjęs pas katedros opatą, kuomet vokiečiai antru kartu paleido iš milžiniškų kanuolių šovinius į katedrą. Didžioji katedra buvo pakeista ligonine del sužeistųjų vokiečių belaisvių, kurių ten žymus skaitlius gulėjo. Kuomet nuo vokiečių šovininių didi šventynė ėmė vietomis liepsnoti ir tos liepsnos ėmė grasinti sužeistiesiems, opatas sušaukė laisvanorius ir vadovaujant miesto Reims arcivyskupui, sužeistieji vokiečiai kareiviai tuojais išnešta iš degančios katedros.

"Pagelba pribuvo pačiu laiku" — rašo Davis. — "Jau nuo stogų ėmė kristi nuo karščio susileidęs švinas, nemažiau pavojingesnis už kulipkas, ir krito sužeistųjų tarpan, gi nuo liepsnojančių durių užsidegė šiaudai, ant kurių gulėjo sužeistieji, ir viduj kilo gaisras, panašus į prerių gaisrus. Nežiurint purkstančio švino ir grasinančių sukrusti balkių, kunigai, neatkreipdami domos į pavojus savo gyvasčiai, išnešė iš katedros visus sužeistus vokiečius, išėmus tik vieną. Tuo būdu išgelbėta viso 60 nelaisvių. Bet gangreit pasišalinio iš vieno pavojaus, tuojais sutiko antrą.

Nes štai to miesto gyvenotojai, pasipiktinę ir inirtę matydami savo tautiečių laivonus, kuriuos nužudė vokiečių šoviniai, taip pat delei jų katedros sunaikinimo, visu būriu puolėsi link sužeistųjų vokiečių ir ėmė šaukti:

"Barbarai! Išmušti juos visus!"

Bet arcivyskupas su opatu susirinkusią minią sulaukė ir vokiečius apgynė.

"Kol juos užmušite" — atsakė juodu miniai — "pirmau turite mudu užmušti".

Nėra tai jokia čia sugalvota ir padailinta fantazija, bet tikriausias faktas. Bet dar daugiau kaip faktas. Yra tai pergalingas, kadanagi paveikslas senovo arcivyskupo, stovinčio ties savo degančia katedra, ir ginančio savo priešininkus nuo intužiosios savo liaudies, gyvuos išstisus šimtmečius to karo ir katalikų Bažnyčios kronikose".

KOKIUO TIKSLU TAS
DAROMA?

"Tėvynėje" p. A. R. (nesenai atvažiavęs iš Lietuvos) sumanė pamokinti Amerikos lietuvių — "Kaip skaityti ir suprasti žinias apie karę". Tokiuo atgalviniu štai kas p. A. R. pirmiausia pastebiama:

"Į laikraščius, ypač dienraščius, žinias skaitytojai visuomet turėtų žiūrėti atsargiai, bet šisai atsargumas ypač reikalingas dabar — karės (? Red.) metu. Karė tęsiasi dar tik pora mėnesių, o jau laikraščius, ypač dienraščius, skaitytojai turėjo progos ne kartą patirti, kiek buvo paduota visai neteisinių žinių."

Ir kam čia tokia pastaba "Tėvynės" skaitytojams reikalinga ir kokiuo tikslu tas daroma — tiesiog negalima suprasti. Kad p-nas A. R. toliau savo straipsnyje išaiškina, kaip ir kokiuo būdu ir iš kokių šaltinių korespondentai karo žinias pasemia, tasai išaiškinimas gali būti ir indomus kiekvienam tų "slapybių" nežinančiam. Bet kas link "didelio" atsargumo — tai jau visai ne vietoje ir skaitytojų nereikėtų gąsdinti, nes jei dienraščiui ir tenka kartais kas nors abejotino paskelbti, tai visuomet pasakoma, kad tokia ir tokia žinia yra abejotina, oficialiai nepatvirtinta. Be to, žinios paduodama iš įvairių šaltinių.

I tai nebutumėm nei domos atkreipti, jei ne tas, kad p. A. R. ir "Katalikui" (nors neišvardindamas) ima prikalbėti netaktinę žinių iš karo lauko skelbime.

Mes kitaip negalime manyti, kaip tik tai, kad p-nui A. R. gaila ar vokiečių, ar rusų, arba vieno ir kito, jei jis taip piktinasi vienu ir kitu nepasisekimais karo lauke.

Tai tamsė bene ar tik ir nebus tasai patiriamas lietuviams "didis" skaitant žinias atsargumas.

BELGIJOS KOMISIJA.

Belgijos komisija, kuri buvo atkeliavus į Suv. Valstijas, kad oficialiai preziden-

1. DAVIS. 2. CONNOLLY. 3. MARANVILLE. 4. RUDOLPH. 5. SCHMIDT. 6. CATHER.

Bostono "baseball'ininkai", kurie tikisi ši sezoną laimėti šampionatą.

dentui Wilsonui perstatyti komunikatus apie vokiečių žiaurumą, jau iškeliavo į Europą.

Viesėdama Amerikoje toji komisija elgėsi tikrai su stebėtinu taktiškumu, į kuri visi amerikoniškai atkreipė savo domą. Visi tos komisijos nariai pasirodė tikrai vertais tos savo misijos. Nei vienam Amerikos miestui, kuriuos jie aplankė, neįsistengė vesti belgijinės propagandos.

Tos komisijos nariai apreiškė, jogei jie privalo gerbti Suv. Valstijų neutralybę, jogei nenorinti nieko toliu pradėti, kad nepakenkus Washingtono valdžiai.

Atsisakė jie laikraščius reporteriams pasakoti apie atsitikimus Belgijoje, idant tuomi parodyti aiškiai, jogei jie čia atkeliavo ne propagandas skleisti, bet tik šalies prezidentui nusiskųsti.

Taigi tokia komisija, kokią Belgija buvo pasiuntusi į Ameriką — tyli ir slopinama — sukėlė del Belgijos didesnę simpatiją, negu būtų galėję sukelti kokie rėksniai patriotai ir skleidžiamoji propaganda.

Balsai iš Lietuvos.

Ištrauka iš laiško, atėjusio iš Kauno gub., Viduklės parapijos:

"Pranešu jums liudną žinią. Esame didžiamu nuiludime. Visoj Lietuvoj kyla didelis sujudimas. Su vienu diena surinko visus bielninkus. Tai buvo liepos 19 d., o ant rytojaus ateina telegrama, kad turime pristatyti vežimus. Iš Raseinių varo visus gyventojus laukan. Kas kur įmano, tas ten eina. Iš Viduklės išvarė gy-

ventojus. Miestelis liko tuščias.

Sekmadienį, liepos 20 d., Viduklės klebonas iš sakylas pasakė apie kilusį karą. Sakė, kad baisu yra vyrams, kad turi stoti ugnin, bet nurodė, kad ir likusieji irgi yra baisiam padėjime, ir reikią kas valanda būti pasirėngus ant mirties. Iki šios valandos nieko nekenčiame, bet kas žino, ką netolima ateitis atneš.

Jei jau tokia Dievo valia, jei jau reikia statyti galvą po kardą, tai tegu pildosi Jo šventa valia.

Aš žadėjau važiuoti į Rusiją, į Ekaterinoslavo guberniją, ten, kur mano broliai gyvena. Bet pinigų iš krastos negaliu gauti, o prie savęs teturiu tik keturis rublius."

Ištrauka iš laiško, atėjusio iš Kauno gub., Žarėnų parapijos:

"Nes diena nuo dienos, arba valanda nuo valandos laukiame savo mirties, nes jau kanuolių šaudymas prie mūsų girdėtis. Tai, brangieji mano, gal kitas tamstų laiškelis jau nebeatras manęs.

Šiuo kartu sakau tamstom su Dievu, nes tai gal buti paskutinis kartas ant šio pasaulio, o dabar stovime kaip ant ploniausio plauko. Tai tokios naujienos prie mūsų.

Daugiau šiuomi kartu nežinau ką rašyti, nes širdis yra labai skaudi ir jaigu numirčiau, prašau atsiminti mane savo širdyse."

Ištrauka iš laiško, atėjusio iš Kauno gub., Aiirigalos miestelio:

"Neturiu vilties pasimatyti. Jau penkta diena kaip kilo karas. Vaikščiojam būriais kaip sumišę ir nežinom

ką daryti, nei kur eiti. Visų geresnius arklius atėmė. Nėra nei kam, nei kuo laukus valyti. Reikės badumi numirti. Nieko negalima nusipirkti. Žmonės bėga, nežinodami, kur jie bėga. Elgiąsi kaip subūdė.

Mušiai jau eina. Eitkunai jau išpustyti. Nežinome ką daryti, tik šaukiame "Jezus, Marija, Juozapai šventas!" Matome, kad neilgas mūsų amžius."

Ištrauka iš laiško, atėjusio iš Liepojaus:

"Nuo liepos 18 dienos dedasi dalykai, kurių apskaiti negalima. Keturta diena liejasi ašaros ir žmonės baimės apimti. Dabar atsargius tik veža ir veža, o šiaip žmonės negali važiuoti. Liepos 19 d. vakare imta leisti minos ir deginti uostą. Iš uosto visa vyriausybė išsi-nešė palikus daug gėrybių.

Kas norėjo, tas galėjo imti sau šėpas, komodas, lovas, kedės. Sekmadienį buvo ramu. Tą dieną iš uosto buvo gabenta garlaiviai ir skandinta tarp vartų prie inėjimo į uostą. Tose vietose daug nuskandinta, kad užtvėrus nuo vokiečių kelią. Po pietų buvo tyku ir nuvažiavome į karinį uostą. Atvažiavę žiurim, kad didysis tiltas į šipulius sudaužytas. Norintieji galėjo laiveliu persikelti per kanalą. Persikėlėm ir mes. Šitoj apygardoj žmonės bėnaikina savo gėrybes, bedaužą laugus. Kas kokių norėjo daiktų pasiimti, tas taip galėjo daryti. Matėme, kaip buvo uždegtos dirbtuvės, sliesar-nės. Paskui liepsnose pasirodė visas dokas. Galop imta žmonės varyti į miestą, nes sakė, kad leisią minas. Kaip parėjome namo, tai tuoj išgirdome smarkų poškėjimą, kad net namai dre-

bėjo. Dar manėme, kad minomis dokus drasko. O iš-tikro, tai iš Vokietijos karo laivų lėkė bombos į karinį uostą. Namai drebėjo ir žmonės baimės apimti nežinojo kas daryti, kur bėgti. Vokiečiai šaudė dvi valandi. Taip paspirginę nuplaukė sau. Kariuomenės, kaip visada, Liepojų nedaug. Didžiausia armija yra kaime. Palanga jau vokiečių rankose".

Mušis prie Chalons
senovėj.

Dabartiniam kare vokiečiai išibrioję į Franciją, buvo atsidanginę iki Chalons ir nuo čia turėjo traukties atgal. Nuo tos pat vietos iš Francijos turėjo traukties hunai, vengrų prabočiai, kurie 451 m., po vadovystė Atillos, buvo atsidanginę į Franciją.

Atila buvo nuožmus ir gabus karvedys. Jis buvo vadinamas Dievo rykšte. Jis sakė, kad kur jis mynė, ten žolė neaugo.

Atila jau buvo nuterėjęs didesnę Europos pusę ir minėtais 451 metais perėjo su savo gaujomis per Reiną ir įsiveržė į dabartinę Franciją.

Atila ir hunai buvo stabmeldžiai. Todel jų išgalėjimas buvo pavojumi visai krikščionybėi.

Tais laikais dar nebuvo francūzų tautos; Francija vadindavosi Galija ir ją valdė romėnai. Pietinėj Galijoje gyveno vizigotai ir jie turėjo karaliumi Teodoriką.

Kuomet hunai grasė užpulti Galiją, tai romėnai padarė sutartį ir susivienijo su vizigotais, kad atmušti hunus. Taigi sujungta armija turėjo suturėti hunus.

Romėnų armija buvo po vadovystė Aetiaus, o vizigotams vadovavo jų karalius Teodorikas.

Laukuose aplink Chalons talkininkai susitiko su hunais. Atila buvo savo armijos viduryj.

Mušėj išviso dalyvavo arti 200.000 kariauninkų.

Atila pats su savo geriausiais kariauninkais drožė ir dešinijj talkininkų sparną, kur buvo Aetius. Aetiaus armija buvo įkalnyj. Barbarai po kelis kartus darė antpuolius ir vis buvo atmušti. Aetiaus kareiviai buvo už gerų drutviečių, o barbarams reikėjo per griovius ir nelygumas lipti įkaln, kad pasiektų drutviotes. Romėnai laikėsi už drutviečių ir Atila neįstengė jų nusivilioti ir lygumą.

Tuo tarpu Teodorikas didžiū smarkumu trenkė į Atillos armijos dešinijj sparną. Hunai neatsilaikė ir ėmė bėgti. Vizigotai ėmė vyti. Teodorikas buvo priešakyj savo kareivių. Netikėtai pateko jįm vilycia ir jis krito nuo savo žirgo. Kiti jo raiteliai nesulaikė arklių ir karalius buvo į šmotelius suspardytas.

Vizigotai nenusiminė netekę karaliaus. Jie dar su didesniu uolumu trenkė į priešą, kad atkeršyti už karaliaus mirtį. Vizigotai sulaužė Atillos dešinijj sparną ir paskui pasuko ir drožė į Atillos armijos vidurį iš šono. Atila tuomet buvo priverstas traukties ir, vienok jam pasisekė tvarkoj pasitraukti į savo stovyklą, kuri buvo gerai apdrutinta. Tas mušis tęsėsi ištisia diena. Del nuovargio talkininkai neužpuolė hunų jų stovykloj.

Atila parokavo, kad jo įsiveržimas Galijon nepasisekė. Spėjo, kad talkininkai nesivėlys užpulti jo stovyklą ir užduos jam mirtiną smugį. Tuomet jis pasiryžo nepasiduoti gyvu. Liepė savo kareiviams pagaminti didelį laužą iš medinių balnų ir aptaukuoti jį.

Tuomet jis su savo pačiomis užlip ant laužo ir prisakė, kad kaip tik talkininkai įsiverž į stovyklą, kad tuoj padegtų laužą. Bet išvydęs, kad talkininkai neužpuola, nulipo nuo laužo ir leidosi su savo gaujomis atgal į dabartinę Vengriją ir jos lygumose apsisbu-

Nelaimė katinams.

Valstijojej Kansas higienos skyrius išleido parėdymą, kuriuomi išakoma katinų (kačių) savininkams tuos žvėrelius tankiai kirpti, kadangi kačių plaukai yra tikrasai įvairių užkrečiamųjų ligų perų lizdas.

Panašus parėdymas reiškia, kad kačių veisimosi pri-dera kieku galint naikinti. Hygienos skyrius visųpirmu persergsti gimdytojus, idant jie neleistų savo vaikams glamončties su katėmis, nes jos pilnos įvairių bakterijų ir labai lengvai vaikus užkrečia bjauriausiomis ligomis.

Mokykla Angliškos Kalbos.

Kiekvienas išmokęs angliškai kalbėti, skaityti ir rašyti labai trumpame laike per šios mokyklos atskančią metodą. Dieninis ir vakarinis klasių. Kurie gyvena kituose miestuose Suv. Valst. ir Kanadoj, luokinam per laiškus (korespondenciją) labai pasikminga metoda. Del platesnių žinių rašykite pas:

WAITCHES BROS.
1741 West 47th Street :: Chicago, Ill.

Skaitytojų Domai!

Kad išvengus nesusipratimų adresu permaining, prašome gerbiamųjų Amerikos Lietuvių Dienraščio "KATALIKO" skaitytojų paėmus atvirlaiki, arba laišką, užrašyti žemiau nurodytoje formoje, išpildyti, kaip nurodyta, ir mums atsiųsti. Galite net iškirptę šią kortelę užpildyti ir sugrąžinti mums. Užrašant adresą, malonėkite rašyti kaip galint aiškiau ir stengtis užrašyti teisingai. Gavės vardą geriausia užrašyti pasižiurint ant kampo prikaltos rodyklės.

Senas adresas:
Vardas pavardė
No. gatvė miestas
Valstija
Naujas adresas:
Vardas pavardė
No. gatvė miestas
Valstija

Tik taip užrašytą adresą prisiusius, galite tikėtis, jog neatsitiks jokių nesusipratimų dienraščio išsiuntime ir administracijai daug patoginsite.

Iš atsiminimų.

I.

Lygiai prieš dešimtį metų gyvenau Taujėnų miestelyje, Kauno gub. Lankiau tuomet pradedamąją liaudies mokyklą. Buvau antrojo skyriaus mokiniš. Ejan penkiolikto amžiaus metus.

Kambari turėjau pas vieną seną kalvį. Vieta man pas jį buvo gana patinkama. Senis su sunum visą laiką nuo ankstauro ryto lig vėlaus vakaro kalvėje tautsėdavo, o dukte — ir toji, apsitrusus, vėl kur eidavo miestelin prie užsiėmimo.

Visi trys susirinkdavo tik pietų ir vakare.

Kaip matote, klučių pamokų rengimui neturėjau. Gi tą šventą ramybę anuomet, kaip ir dabar, labai mėgau.

Žiema jau baigėsi. Artinosi linksmas pavasaris.

Rusai tuomet kariavo su japonais. Žmonių akis tik ir buvo tada nukreiptos į aną tolimąją Rytų šalį, kur kulkos bezvimbdomos po orą skraidė. Ir buvo gi tos žinios mūsų žmonių gaudomos: kaip musiškiui einasi, kaip tolimas karo galas, ar greit išėjusieji pagriš...

Senis kalvis, pas kurį gyvenau, nors nemokėjo skaityti, bet laikraštį prenumeravo. Gaudavo iš Varšavos, kas savaitę "Gazetą Sviatęczną". Tas laikraštis buvo (ir dabar dar tebeina) suprantamas prastuoliams paskaityti, gražus pažiūrėti, nes vaizdinamas budavo paveikslais bei piešiniais iš karės lauko ir kitokiais paveikslais budavo puošiamas. Seniu "Gazietą" labai patikdavo, jos paveikslėlius žiūrėdavo, ją kaip kokią turą dabodavo.

Vakarais pas senį ateidavo iš kunigaikščio Radvilos dvaro kitas kalvis, jaunas, senio draugas, kuris visuomet dar atsinešdavo kokių tenai "dziennikų" ir garsiai tuos laikraščius skaitydavo, pirmiausia tai žinias iš karo lauko. Visi kiti, kiek jų ten budavo (deidavo dar kai-kas iš miestelio kaimynų), ausis pasitę klauzėdavo. Skaitydavo lenkiškai, taip kaip "gazietose" parašyta, o šnekučiuodavo ir "politikos" (paprastai gi budavau netoli "politikojančiųjų"). Tikrai girdyti, kiek jų ten budavo (deidavo dar kai-kas iš miestelio kaimynų), ausis pasitę klauzėdavo. Skaitydavo lenkiškai, taip kaip "gazietose" parašyta, o šnekučiuodavo ir "politikos" (paprastai gi budavau netoli "politikojančiųjų"). Tikrai girdyti, kiek jų ten budavo (deidavo dar kai-kas iš miestelio kaimynų), ausis pasitę klauzėdavo.

— Tu žinai, ką dvare šiandien girdėjau!

— Na ką?

— Busianti pozvanija ir ant lietuviško driuko. Tada eisiančios ir lietuviškos gazetės, kurių niekas nebešlėdavo...

— Ar gi? — nustebusiai paklausė senis.

— Praudzyva žinia yra, — atsakė jaunasis tikriaučiai: — Jau ir materijolai gatavojami visam kam.

— Tai ką! — sako senis: — Tai socialistų vimislas, revoliucionierių darbas. Žinau — ar tai bus da

tesuprazdavo, vienok viską žinodavo, nes mūsų "politikoriai", ką perskaičydavo, viską paskum sa

viap "perkramtydavo", kartais gal kai-ką ir dailiau nuredami.

Ir pradėjau galvoti: — Geras tai yra daiktas tos gazetės. Už mažus pinigus kiek jos gera atneša. Papasakoja ne tik apie baidiją kare, kuri tuomet buvo Tolimosese Rytuose, bet ir iš kitų šalių atneša įvairiausių žinių, kartais ir labai indomių. Be to, tenai budavo ir šiaip naudingų ir indomių pasiskaitymų. Ypačingai man patikdavo paveiksluota "Sviatęczna".

Ir atsirado manye mintis: — Kai tik pabaigsiu "klesą", turėsiu pinigų, tuojau ir aš tokią "gazietą" išsirašysiu. Bet kaipgi bus, kad aš lenkiškai nesuprantu, o mano tėveliai ir kaimynai — net to tiek?...

Pavasaris ėjo vis tolyn. Dienos matomai ilgėjo, naktis trumpėjo. Saulutė maloniai žemelę šildė, sniegai tirpo, upeliai galvotrukčiais kažin-kur skubėjo... Trumpai tariant, gamtužė rengėsi pasitikti linksmą pavasarėlį, nepaprastą Lietuvos tėvynės pavasarį.

Vieną vakarą — o tai buvo prieš pačius "Bloviesčius" — kaip ir paprastai beveik kiekvieną vakarą, sėdėjo pas mūsų kalvį jaunąsio amato bendras ir skaitė laikraštį (tuomet vadinau vis gazetomis), o senis, galybą ant stalo užkores, pipkę rudydamas klausė.

Kas viešesnio budavo — garsiai šnekėdavo, o kas, jų nuomone paslaptingesnio — tai jau sau vieni pusbalsiai arba net ir pakuštomis pasipasaikodavo — turbūt, manęs "chaminkščio" drovėdavo...

Kalbama ji vakarą jų "sekretai" ypač nepaprastai mano ausį palietė. Sėdžiu visuomet dar atsinešdavo kokių tenai "dziennikų" ir garsiai tuos laikraščius skaitydavo, pirmiausia tai žinias iš karo lauko. Visi kiti, kiek jų ten budavo (deidavo dar kai-kas iš miestelio kaimynų), ausis pasitę klauzėdavo. Skaitydavo lenkiškai, taip kaip "gazietose" parašyta, o šnekučiuodavo ir "politikos" (paprastai gi budavau netoli "politikojančiųjų"). Tikrai girdyti, kiek jų ten budavo (deidavo dar kai-kas iš miestelio kaimynų), ausis pasitę klauzėdavo.

— Tu žinai, ką dvare šiandien girdėjau!

— Na ką?

— Busianti pozvanija ir ant lietuviško driuko. Tada eisiančios ir lietuviškos gazetės, kurių niekas nebešlėdavo...

— Ar gi? — nustebusiai paklausė senis.

— Praudzyva žinia yra, — atsakė jaunasis tikriaučiai: — Jau ir materijolai gatavojami visam kam.

— Tai ką! — sako senis: — Tai socialistų vimislas, revoliucionierių darbas. Žinau — ar tai bus da

tesuprazdavo, vienok viską žinodavo, nes mūsų "politikoriai", ką perskaičydavo, viską paskum sa

viap "perkramtydavo", kartais gal kai-ką ir dailiau nuredami.

— Žinoma... ale apie tai ša-a kol-kas! — pabaigė grumojančiai jaunasis senio bendras.

Mane tai labai užintersavo. Savo jaunu menku proteliu ėmiau galvoti.

— Eis lietuviškos "gazietos", ir nieks jų nebeperšlėdavo? Tai bus gerai! Kai pareisiu namon (gyvenamasai kaimas nuo mokyklos buvo už 10—12 verstų, tai tuojau apie tat papasakosiu tėvams. Jie to nežino, kad bus lietuviškų "gazietų". Gal duos pinigų... O kiek aš jiems tada galėsiu priskaityti visokių naujienų! Nereikės nė lenkiškai mokytis...

Tik vieno daikto negalėjau permąstyti. "Politikoriai" apie busimo lietuviško "driuko" liuosybę kalbėjo taip dar paslaptingai, tarytum būtų koks baidus daiktas tasai "driukas". Mokykloje draudžiama lietuviškai šnekėti, nors nėra tenai nė vieno ruso vaiko; ne vienas net paklupėti ir "bezobeda" liek už tai, kad lietuviškai permainingose tarp savęs šnekučiuojasi; o aš, tai net pagirti nuo mokytojų gaudavau už tai, kad visuomet su draugais "ruskai" šnekėdavau; malda prieš ir po pamokų budavo kalbama lotyniškai, katekizmo ir poterių mokėmės taipogi "ruskai". Primenau sau namus — ir ten bebudamas turėdavau slėpti giliausiai "Krisiaus Kančios Apmastymus" ir kitas panašias knygeles. Tik maldų knygos aikštėje gulėdavo. Kodel taip dėjosi — man tai buvo ne galvoj, nežinoma. Tėtė sako slėp — slėpi, galima — gerai, negalima — nereikia!... Viena mintis manye tebuvo (tik vėliau kitos gimė): Kai "išeisiu klesą", mokėsiu "ruskai" skaityti-rašyti, tada jau kitoks bus gyvenimas — bet koks ir pats nežinojau...

Tiek tai aš tada "žinojau" apie Lietuvą, apie jos vargą, apie besiantinanti jos atgimimo pavasarį; ne daugiau už mane žinojo ir mano tėveliai, ir kaimynai, ir beveik visa apylinkė, kur augau; nes tai buvo kampeilis pilkas gyvenimu, ramus visu-kuo, taip kad kalbamoje vietoje švito Lietuvos pavasaris kasmet pasikartojamu pavasariu.

Ši rudenį turėjome jau ir vieną lošimą. "Kanklių" dr-ją statė scenoj "Ameriką Partiję". Lošimas išėjo ne kaip... Geistina, kad kankliečiai labiau pasilavintų. Tikimės, kad ir daugiau susilauksime vaidinimų. Girdejavau, nekuriuos draugijos rengia vaidinti Jonilos veikala "Jono Vaikai". Tai vis prakilnus ir remtinį sumanymai.

Kas tada Lietuvos padan-

gėje kaip dėjosi, kaip mūsų krašte gyvenimo veidas keitėsi — pasakyti negaliu. Musų kampelyje, kur aš augau ir gyvenau, tuomet viskas buvo ramu, pilka ir prasta.

Tik augstumas, t. y. švietuomenė gėrėjosi prašvintančių nepaprastu pavasarėliu — mūsų tautos atgimimo pavasariu, o ne žemumomis — tamsuoliai; jie to visa dar neįjutė; augstumas, t. y. tėvynės vadai ir kėlėjai laužė sau galvas, kad čia pasekmingiau išėjus ir apleistąjį lauką darbuotis, o po žemumas buvo dar tylu, sykiu ir tvanku, gailu, nešvarių vabzdžių pilna...

Rugsėjo mėnesio pabaigoje 1914 metų aš jau buvau Deltuvoje ir ministerijos dviklesėj mokykloj tęsiau pradėtąjį mokslą.

Čia tai budamas ir išvydau pirmutinį lietuvių laikraštį, Lietuvoje spausdintą. Buvo tai "Vilniaus Žinių" dienraštis, kurį leido inžinierius Petras Vileišis (dienraštį prenumeravo mokyklos sargo Zelnio sunas, kur tą laikraštį ir matydavau ir bent-kiek paskaitydavau). Vėliau pamačiau ir gražųjį iš Peterburgo einantį savaitinį "Lietuvių Laikraštį".

(Bus toliau.)

Iš Lietuvių Kolonijų.

ROCKFORD, ILL.

Kaip kitų, taip ir šio miestelio lietuvių kruta-dirba, ką gali ir moka.

Nuo perėitų metų čia susitvėrė draugijų "Taryba", kuri mūsų draugijas stengiasi palaikyti sutikime. Tapat "Taryba" norėjo padaryti, kad visos vietos drjos susilygintų rengime vakarų. Mat, kairiuos tiek rengia, kad kitoms nei netenka šeštadienių vakarų, o du vakaru vienu kartu daryti yra nepatogu. Sis sumanymas tautininkų primtas, bet socialistai šį sumanymą atmetė. Reiškia, kad vietos socialistai nepripažįsta vienybės principu. Taipgi "Taryba" nuo šio pavasario sumanė išreikauti lietuviams vakarinę mokyklą. Dabar tas darbas varomas sparčiai.

Ši rudenį turėjome jau ir vieną lošimą. "Kanklių" dr-ją statė scenoj "Ameriką Partiję". Lošimas išėjo ne kaip... Geistina, kad kankliečiai labiau pasilavintų. Tikimės, kad ir daugiau susilauksime vaidinimų. Girdejavau, nekuriuos draugijos rengia vaidinti Jonilos veikala "Jono Vaikai". Tai vis prakilnus ir remtinį sumanymai.

Kas tada Lietuvos padan-

gėje kaip dėjosi, kaip mūsų krašte gyvenimo veidas keitėsi — pasakyti negaliu. Musų kampelyje, kur aš augau ir gyvenau, tuomet viskas buvo ramu, pilka ir prasta.

Tik augstumas, t. y. švietuomenė gėrėjosi prašvintančių nepaprastu pavasarėliu — mūsų tautos atgimimo pavasariu, o ne žemumomis — tamsuoliai; jie to visa dar neįjutė; augstumas, t. y. tėvynės vadai ir kėlėjai laužė sau galvas, kad čia pasekmingiau išėjus ir apleistąjį lauką darbuotis, o po žemumas buvo dar tylu, sykiu ir tvanku, gailu, nešvarių vabzdžių pilna...

Ne nuo senai pas mus atsirado kuopų — "Jurgių", kurių augščiausias idealas — tai statinukė ir buteliukas. Niekur turbūt netruksta "jurgių", bet tokių idealų kaip pas mus, turi būti nesama kitur. Musų "jurgiai" sumanė visas drjas sukasti į žemę su visais jų vakarais, sakdami: "Kas iš jūsų lošimų, iš jūsų muzikos! Vieni niekai! Ot, pas mus, tai kas kita." Užtai jie pradėjo rengti pasilinksminimo vakarus, neatsižvelgdami, ar kuri drja turi parengusi vakarą, ar ne. Bet stebėtiniausia, kad tokie vyrai, kurie norėtų lietuviams vadovauti, ne tik kad nėra prieišingi tokiems biznieriams, bet dar su noru atsiduoda jų partijai. Dabar jau baidu pasirodyti viešam nakties laike, nes su plytgaliais apsiginklavę valkiojasi patamsiais ir kairiuoms jau pataikė su plyta. Dori ir protingi žmonės šalinai nuo jų, dr-jos, tai ne juokais užvedė kovą prieš tokius "idealistus".

Vietos miestelis yra iš lauko žiurint "sausas", bet jaigu pažiūri ir vidų, tai "šlapumų" net yra ir per daug. Pardavinėjimu "šlapumų" užsiima ir lietuviai, kitas jau du sykiu buvo baustas, o ir dabar jau netoli baudos...

P-nas Gabrys, važiuodamas iš Chicago, užvažiavo pas mus. Iš tos priežasties vietos veikėjai turėjo pasikalbėjimą vietinėje klebonijoje.

T. M. D. 117 kuopa buvo labai nusilpnėjus, bet kuomet gavo Jonilos raštus, gyvumas vėl pradėjo apsi-reikšti. Spalių 3 d. turėjo šokių vakarėlį, o toliaus žada surengti ką geresnio.

Vietos lietuvių buvo pasiuntę 2 atstovus į Chicago seimą ir į New Yorką.

A. Š.

DETROIT, MICH.

Spalių 4 d. vietos laisvamaniai buvo parengę programą. Buvo prakalba ir šiaip visokių balabaikų, kur buvo paniekinama, pajukio kama tikyba ir Bažnyčia. Iš pradžios programo kairurie doresnieji vyrai ir moteris, pamatė, kad niekamanišio niekio gero nesurengė, išėjo laukan. Niekus zaunio išėjus iš mados, nusidėvėjęs Antonov.

Z.

FOREST CITY, PA.

Šin miestan atvyko kun. A. Janušas, kurs pirmiau turėjo užėmęs vietą Miners Mills, Pa. Kun. A. Janušas persikėlė tik šiomis dienomis. Todel turintieji su juo reikalus tegu kreipiasi ne į Miners Mills, bet šin miestan.

X.

"KATALIKO" DIENRAŠČIO GENERALES AGENTURO, KUR GALIMA GAUTI PAVINIUS NUM. PO 2 CENTU.

CHICAGO, ILL.
M. J. Damijonaitis
901 W. 33rd St.
V. Dauksa,
4513 So. Wood St.
M. M. Dudas
3815 So. Kedzie Ave.
Jagello's Pharmacy
4559 So. Hermitage Av.
P. Kenutis
3238 S. Halsted St.
J. J. Polekas
1802 W. 46th St.
K. Ražynas
2341 W. 23rd St.
M. J. Tananevics
670 W. 18th St.
M. Wabot
1700 N. Ashland Av.
A. L. Zacharevicius
2336 S. Oakley Ave.

BRIDGEPORT, CONN.
J. L. Dubis
595 S. Main St.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kazemakas
785 Bank St.
J. P. Vasilauskas
820 Bank St.

NEW HAVEN, CONN.
Kaz. Makarevicius
235 Wallace St.
HARTFORD, CONN.
J. Milauskas
23 Sheldon St.

CHICAGO HEIGHTS, ILL.
P. Borneika
320 E. 14th St.

WAUKEGAN, ILL.
Juozas Matulionas
1408 Lincoln Av.

ROCKFORD, ILL.
J. Rackauskas
1202 S. Main St.
C. Miklas
1025 S. Main St.

SOUTH CHICAGO, ILL.
T. Trijonis
8756 Houston Ave.
SAINT CHARLES, ILL.
M. Tarabilda,
Box 16

BALTIMORE, MD.
J. Filipavičius
437 S. Faca St.
A. Kurelaitis
604 W. Lombard St.

Lith National Library
112 N. Greene St.
Kaz. Zalinas
628 Portland St.

ATHOL, MASS.
J. A. Gaillunas
The Lithuanian Store

CAMBRIDGE, MASS.
P. Bartkevicius
877 Cambridge St.

LOWELL, MASS.
A. Jankauskas
131 E. Merimack St.

NORWOOD, MASS.
Jonas Jaroševičius
1048 Washington St.

HAVERHILL, MASS.
C. J. Kazlow
80 River St.

ADMINISTRACIJA LIETUVISKOS TEATRALIOSKOS DR-STA SV. MARTYNO.
Nikodemus Overlingas, pirm.
3245 S. Morgan St.
Juoz. Mickelionas, Vice-pres.
339 W. 34th St.
Ant. Kasparsas, Prot. Raštis.
3416 Auburn Ave.

D. L. Kadzievski, Fin. Sekr.
1625 W. 20th St.
Mart. Kadzievski, Kas.
2118 W. 20th St.

REZISIERIUS TEATRU, Martinas Z. Kadzievski,
2118 W. 20th St.

STANISLOVO V. ir K.
Juoz. Klimas, pirm.
4527 So. Marshallfield Av.
K. Stanislauskas, vice-pirm.
4525 S. Paulina St.
Fr. Rauba, prot. rašt.
6064 Lafayette Ave.

J. Kantauskas, Fin. rašt.
4304 S. Wood St.
J. Brazanskis, Izdininkas,
4530 S. Wood St.

P. P. Baltutis, užveizėtojas organo
3261 So. Halsted St.

ADMINISTRACIJA DR-STA SV. JUOZAPALM SM.
J. Zalandauskas, Pirm.
4345 S. Hermitage Av.
Fr. Stanulis, Vice-pirm.
4525 S. Paulina St.

J. Polekas, Rašt.
1802 W. 46th St.
J. Letukas, Knygvedis,
4524 S. Wood St.
St. Anučiškis, Izdininkas,
2447-49 W. 45th Pl.

ADMINISTRACIJA SALDAUSIOS BIRDIES V. JEZAUS DRAUGIJOS
Benediktas Butkus, Pirm.
840 W. 33rd St.
Telephone Drover 3241
J. Zaranka, Vice-Pirm.
834 W. 33rd St.
Bruno J. Jakaitis, Prot. Rašt.
917 W. 33rd St.
J. P. Ewaldas, Fin. Rašt.
3247 Emerald Ave.
Jonas Bijanskas, Izda.
840 W. 33rd Pl.

VYRIAUSYBĖ GVARDIJOS DIDEL. L. KUNIG. VYTAUTO, 1ma DIVIZ. JA RAITELIU ANT TOWN OF LAKE

Jonas Klimas, Pirm.
1833 W. 45th St.
Franciskus Petrulaitis, Vice-Pirm.
1830 — 45th St. Chicago, Ill.
Juozas Lignugaris, Prot. Rašt.
4558 S. Paulina St.
Jonas Kantauskis, Fin. Sekr.
4304 S. Wood St.
Vin. Jasulaitis, Kasierius,
4559 S. Hermitage Ave.
Kantantinas Trakėlis, Gvardijos Gen.
4520 So. Hermitage Ave.
Ludvikas Bonevicius, Gvard. Marš.
1849 W. 45th St.

VYRIAUSYBĖ SUSIVINIJIMO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ Jurgis Sereika, pirmiņnikas,
3221 Lime st.
J. Ridiķas, Kas.
3200 Lime St.
J. P. Ewaldas, sekretorius,
3339 Emerald ave.

SUSIVINIJIMAS LIET. DR-JU ADMINISTRACIJOJE PIR. SV. JURGIO PARAPIJOS.
B. M. Butkus, Prezidentas
840 — W. 33rd St.
W. Erlingis Vice-Pres.
819 — 33rd St.
J. P. Ewaldas, Sekretorius
3339 Emerald ave.

Ant. Kasparsas, Gen. Maršalka,
3416 Auburn Ave.

ADMINISTRACIJA DR-STA SV. MARTYNO, APATALO
Ben. Butkus, Pirm.
840 W. — 33rd St.
Telephone Drover 3241
St. Stonerick, Vice-Pres.
858 — 33rd St.
Nikodemus Overlingas, Rašt. Prot.
3245 S. Morgan St.

Antanas Kasperavicius Rašt. Fin.
3417 Auburn Ave.
Kasimieras P. Sivas, Izdininkas,
918 W. — 33rd St.
Ignacas Brazauskas, Knygias.

ADMINISTRACIJA DR-STA SV. MARTYNO, APATALO
Ben. Butkus, Pirm.
840 W. — 33rd St.
Telephone Drover 3241
St. Stonerick, Vice-Pres.
858 — 33rd St.
Nikodemus Overlingas, Rašt. Prot.
3245 S. Morgan St.

Antanas Kasperavicius Rašt. Fin.
3417 Auburn Ave.
Kasimieras P. Sivas, Izdininkas,
918 W. — 33rd St.
Ignacas Brazauskas, Knygias.

ADMINISTRACIJA DR-STA SV. MARTYNO, APATALO
Ben. Butkus, Pirm.
840 W. — 33rd St.
Telephone Drover 3241
St. Stonerick, Vice-Pres.
858 — 33rd St.
Nikodemus Overlingas, Rašt. Prot.
3245 S. Morgan St.

Antanas Kasperavicius Rašt. Fin.
3417 Auburn Ave.
Kasimieras P. Sivas, Izdininkas,
918 W. — 33rd St.
Ignacas Brazauskas, Knygias.

ADMINISTRACIJA DR-STA SV. MARTYNO, APATALO
Ben. Butkus, Pirm.
840 W. — 33rd St.
Telephone Drover 3241
St. Stonerick, Vice-Pres.
858 — 33rd St.
Nikodemus Overlingas, Rašt. Prot.
3245 S. Morgan St.

Antanas Kasperavicius Rašt. Fin.
3417 Auburn Ave.
Kasimieras P. Sivas, Izdininkas,
918 W. — 33rd St.
Ignacas Brazauskas, Knygias.

ADMINISTRACIJA DR-STA SV. MARTYNO, APATALO
Ben. Butkus, Pirm.
840 W. — 33rd St.
Telephone Drover 3241
St. Stonerick, Vice-Pres.
858 — 33rd St.
Nikodemus Overlingas, Rašt. Prot.
3245 S. Morgan St.

Antanas Kasperavicius Rašt. Fin.
3417 Auburn Ave.
Kasimieras P. Sivas, Izdininkas,
918 W. — 33rd St.
Ignacas Brazauskas, Knygias.

ADMINISTRACIJA DR-STA SV. MARTYNO, APATALO
Ben. Butkus, Pirm.
840 W. — 33rd St.
Telephone Drover 3241
St. Stonerick, Vice-Pres.
858 — 33rd St.
Nikodemus Overlingas, Rašt. Prot.
3245 S. Morgan St.

Antanas Kasperavicius Rašt. Fin.
3417 Auburn Ave.
Kasimieras P. Sivas, Izdininkas,
918 W. — 33rd St.
Ignacas Brazauskas, Knygias.

ADMINISTRACIJA DR-STA SV. MARTYNO, APATALO
Ben. Butkus, Pirm.
840 W. — 33rd St.
Telephone Drover 3241
St. Stonerick, Vice-Pres.
858 — 33rd St.
Nikodemus Overlingas, Rašt. Prot.
3245 S. Morgan St.

Antanas Kasperavicius Rašt. Fin.
3417 Auburn Ave.
Kasimieras P. Sivas, Izdininkas,
918 W. — 33rd St.
Ignacas Brazauskas, Knygias.

ADMINISTRACIJA DR-STA SV. MARTYNO, APATALO
Ben. Butkus, Pirm.
840 W. — 33rd St.
Telephone Drover 3241
St. Stonerick, Vice-Pres.
858 — 33rd St.
Nikodemus Overlingas, Rašt. Prot.
3245 S. Morgan St.

Antanas Kasperavicius Rašt. Fin.
3417 Auburn Ave.
Kasimieras P. Sivas, Izdininkas,
918 W. — 33rd St.
Ignacas Brazauskas, Knygias.

ADMINISTRACIJA DR-STA SV. MARTYNO, APATALO
Ben. Butkus, Pirm.
840 W. — 33rd St.
Telephone Drover 3241
St. Stonerick, Vice-Pres.
858 — 33rd St.
Nikodemus Overlingas, Rašt. Prot.
3245 S. Morgan St.

Antanas Kasperavicius Rašt. Fin.
3417 Auburn Ave.
Kasimieras P. Sivas, Izdininkas,
918 W. — 33rd St.
Ignacas Brazauskas, Knygias.

ADMINISTRACIJA DR-STA SV. MARTYNO, APATALO
Ben. Butkus, Pirm.
840 W. — 33rd St.
Telephone Drover 3241
St. Stonerick, Vice-Pres.
858 — 33rd St.
Nikodemus Overlingas, Rašt. Prot.
3245 S. Morgan St.

Antanas Kasperavicius Rašt. Fin.
3417 Auburn Ave.
Kasimieras P. Sivas, Izdininkas,
918 W. — 33rd St.
Ignacas Brazauskas, Knygias.

Užsisakykite

Amerikos Lietuvių Dienraštis

"KATALIKA"

DIENRAŠTIS "KATALIKAS" yra bepartviš visuomenės, politikos ir literatūros laikraštis. "KATALIKAS" kasdiena spausdina naujausias ir svarbiausias žinias iš viso pasaulio, kasdien plačiai rašo apie karo bėgi Europoje. Į "KATALIKĄ" rašo straipsnius žymiausi mūsų rašėjai. Visi užsisakykite Amerikos Lietuvių dienraštį "KATALIKĄ".

Dienraštis "KATALIKAS" išsuoja Suv. Valstijose ir Kanadoj, metams \$5.00, pusei metų \$3.00, trims mėnesiams \$1.75. Užsienyje, Europoje ir kitur: metams \$7.00, pusei metų \$4.00. Prenumeratą siųsti adresu:

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS "KATALIKAS"
3249 South

TELEGRAMOS.

Bombarduosia Antverpą.

Londonas, spalio 7. — Antverpo karinis gubernatorius pranešė miesto majorui, kad laukiama abeju Antverpo bombardavimo. Kas iš gyventojų nori, tai tegu kraustosi iš miesto. Bet kadangi pranešama, kad iš Belgijos pasiūsta 20.000 vokiečių Francijon, tai tikimasi, kad vokiečiai bent šiuo tarpu atidės bombardavimą.

Daugiau kareivių iš Kanados.

Ottawa, spalio 7. — Kanados valdžia pasiryžo dar sumobilizuoti 22.000 kareivių ir pasiūsti karo laukiančių Francijon. Neseniai buvo išsiūsta iš Kanados 33.000 kareivių ir 7.000 arklių. Tai gi kanadiečių karo lauke bus 35.000 kareivių.

Vokiečių karnuolės.

Londonas, spalio 7. — Atėnuose gauta žinia, buk Konstantinopolin atgabenta keturios milžiniškos karnuolės iš Vokietijos. Kartu atgabenta daug amunicijos ir medžiagos, reikalingos kariui.

Albanai skerdžia krikščionis

Paryžius, spalio 7. — Atėnuose gauta žinia, kad Beirut provincijoje albanai mahometanai degina krikščionių sodžius, naikina jų gyvenvietes ir žudą pačius krikščionis.

PAŠOVĖ DU SUV. VALSTIJŲ KAREIVIŲ.

Naco, spalio 7. — Prie pat SUV. Valstijų parubėžio Meksike eina mušiai tarp Carranzos, gen. Hill ir tarp Sonoros gub. Maytorenos. Arti už apkasų radosi Amerikos kareiviai. Vienas kareivis čia buvo sužeistas jau sekmadienį, o antras vakar. Sako, kad kaip tik Amerikos kareiviai pasiekia iš apkasų, tai į juos ir šaujami.

Iš Amerikos Villa gavo 10.000 šautuvų.

POPEŽIAUS PAGELBININKAS APSIRGO.

Roma, spalio 7. — Kardinalas Ferrata labai apsiges. Buvo manyta daryti operaciją, bet dėl jo senatvės nebus daryta. Kardinalas Ferrata yra popežiaus sekretorius.

MIESTELĖNAI SUSIRĖMĖ SU STUDENTAIS.

Madison, Wis., spalio 7. —

Universiteto studentai per klaidą įmetė miestietį vaikūną į ežerą. Mat, pagal paprotį, ant naujai įstojusiu studentų pajukaujama, kartais visai grubiai. Minėtas vaikūnas, priimtas už naujai įstojusį studentą, buvo ežeran įmestas. Kuomet ta žinia pasklido po miestą, tai 300 miestiečių atėjo prie universiteto, o studentai juosius pasitiko su veždais ir pagaliais. Gaisrininkai vandenį švirkstė į minią. Šimtai langų buvo išpikinta. Susirėmimas tęsėsi dvi valandas.

RUSIJŲ RENGIAMO LAISVĖS.

Paryžius, spalio 7. — Žinios iš Petrogrado skelbia, kad žydamis Rusijoj vis daugiau teikiama teisių. Leista stoti į Raudonojo Kryžiaus tarnystę, į oficerius armijos ir laivyno ir dabar ketinama suteikti jiems dar daugiau teisių. Galų gale turės lygias teises. Ruošiamasi taipgi finansuoti teikti kaikurias teises.

SVAIGALAI PABRANGS.

Washington, D. C., spalio 7. — Senato demokratų komisija svarstė klausimą apie specialių mokesčių bilij. Bilij buvo perleistas žemesniame rume, kad reikią padidinti taksas ant automobilių, gazolino, tabakos, ir svaigalų. Senato demokratų komisija nutarė nekelti taksų ant automobilių ir gazolino, o užtat labiau pakelti taksas ant svaigalų. Žemesniame rume buvo nutarta ant alaus statinės uždėti \$1.50, o senato komisija uždėjo \$1.75. Ant kitų svaigalų uždėta po 5 c. nuo galiono.

PATIKO FRANCIJAI.

Paryžius, spalio 7. — Francūzų laikraščiai Gaulois ir Libre Parol džiaugiasi, kad SUV. Valstijose buvo paskirtas sekmadienis del maldos už taiką. Gaulois sako, jog prez. Wilson nebijo, kad Amerikos respublika atsiklaupytų prieš Angščiausiąjį.

Iš Chicago.

SUSEKTA VAGILIŲ TRUSTAS.

Ko jau Chicagoj negali buti? Štai tomis dienomis susekta kišeninių vagilių trustas, kurie kuoramiuasia visam mieste veikia, krausto publikai kišenių ir nors jų kai kuriuos policija suima, tačiau muniipaliuose teismuose jie visuomet išteisinami. Tasai trustas tų niekdarių net turis kelis profesionalius parankininkus, kurie už sumintus vagilius stato kaucijas ir iš kalėjimo paliausuoja. Tan trustan išimaisiusi ir policija. Taigi policija užuot saugoti publiką nuo vagilių, pati tą pačią publiką apiplėšia.

Šios dienos "Chicago-Examiner" atspaudinta vieno vagiliaus laiškas, kur

jis pasisako, kad kol jis nepriklauses į kišeninių vagilių trustą, jam vienas areštavimas atsieidaves \$180. Dabar trustas jam tuos pinigus sutaupiąs. Gi pirmiau jis tais pinigais turėdaves užmokėti profesionaliui parankininkui (bondsmanni), advokatui, detektivui, vyresniam policininkui ir kitiems individams, turintiems ryšius su policija ir teismais. Gi dabar viskuom, esą, rupinasi trustas.

Tai tokią valdybą ir policija turi Chicagos piliečiai!

ŠEŠI MĖNESIAI KALĖJIMO.

Nekoksai Fr. Mazurkevičius, vedęs vyras, bet nuo nekurių laiko negyvenantis su savo žmona, teismo ištarne pasiūstas šešiams mėnesiams kalėjimui už suvedžiojimą nekoksios merginos Sof. Savickiūtės, ant North Side, kuriai jis persistatęs kaip jaunikiš, išsiėmęs šliubo leidimą ir gyvenęs su ja, kol toji pinigų turėjus. Kuomet pasibaigė sutauptyti merginos pinigai, Mazurkevičius ją apleidęs. Taip begėdiškai suvedžiota mergina tečiau ji nutvėrė už apykaklės ir suareštavo. Jaunoms merginoms reikią buti atsargioms. Nesu-sidėti su nepažįstamais kavalieriais.

NAUJAS BUSTAS.

Ši penktadienį bus padėtas kartinis akmuo po naujai statomam bustui prie Illinois universiteto. Tame buste busianti intaisyta cheminė laboratorija. Bustas busias 231 pėda ilgas ir 202 p. platus. Atsieisias \$250.000.

DIFTERITAS OAK PARKE.

Oak Parke visos mokyklos liko uždarytos. Ten apsi-reiškė difteritas. Nors ligšiol tik du tebuvo apsirgimu, bet del atsargumo mokslas mokyklose pertraukta.

Tel. Yards 5946

GERIAUSIA APTIEKA ANT TOWN OF LAKE.

4503 So. Wood St., Chicago, Ill.
M. J. Mankowski,
Geros gyduolės tai sveikata kiekviena laike, kada Jums yra reikalingos lygoje. Kokio nors ligos begydytojus arba su receptais parašytas, mel-džiū kreipis prie manes.
Mūsų gyduolės geriausia sutaisytos ir gydytojų receptai yra išpildomi kuoteisėjimais. Mūsų aptiekoje lankosi geriausi gydytojai, kurie prisijus visuomet pasirėngę kuogeriausia pagelbėti. Taippat mes pasauksime toki gydytoją, kokį Jus patys reikalsite.
Mes užlaikome, apat gyduolių, visokias geriausias kvepiandias per-fumās. Didžiausiam pasirinkime visokių aptiekoje parduodamų dalykų. Mel-džiame kreipis pas mus augščiaui mi-nėtu adresu. Mes kalbam lietuviškai

PARSIDUODA.
Parsiduoda labai pigiai Buėrnė ir Groernė lietuvių ir lenkų apgyven-toje vietoje. Biznis išdirbta per pen-kiolika metų. Gera proga norinčiam igyti gerą biznį.
Atsiskaukite po No. 4330 S. Wood St., Chicago, Ill. (46-53)

KARČIAMNINKAMS SVARBA.

Jei nori gerą biznį turėti, tai var-tok Tosetti Brewres alu. Yra geriausias ir visada bus auganėdintas. De-lei patarimų ir informacijų kreipkitis prie agento.

Peter J. Jonaitis,
3452 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. C. Z. Vezel (Vezelis)
LIETUVIŠKAS DENTISTAS
4712 So. Ashland Ave.
arti 47to gatvė

Jau atsidarė Beethoveno Muzikos Konservatorija

TANANEVICZ SAVINGS BANK NAMUOSE,

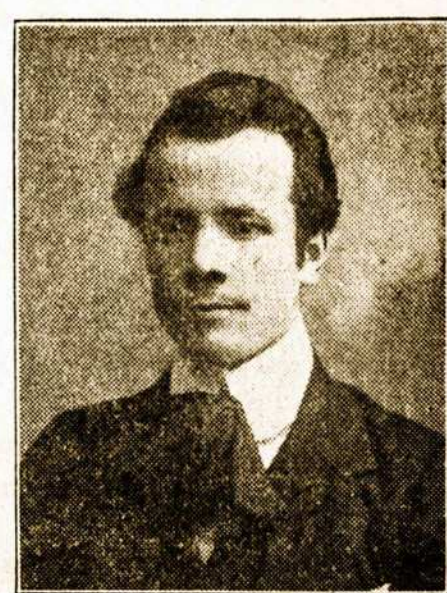
prie 33čios ir So. Morgan gatvių

A. POCIUS

O. POCIENĖ

A. ALEKSANDRAVIČIUS

Yra tai vienatinė L. Muzikos Įstaiga Chicagoje, kame mokinama įvairios muzikos šakos butent: ant piano skambinti, ant smuikos ir ir vargonų groti, giedojimo išguldoma teorija, harmonija, kontrapunktas, muzikos istorija, orchestracija ir kompozicija. Įvairius muzikos skyrius ves sekantieji mokytojai: A. Pocius, A. Aleksandravičius, O. Pocienė ir C. M. Mixer.

Konservatorijos tikslas: suteikti mokiniams pilną muzikališkąjį išsilavinimą.

C. M. MIXER

Šioji mokykla rengs ne tik virtuozus-dailininkus, bet ir pedagogus-mokytojus.

Yra pageidaujama, idant muziką mylintis jaunimas kuodaugiausiai spiestusi į šią mokyklą.

Mokslą einantieji, bernačiai ir mergaitės, bus priimami pagal nužemintas prekes.

Konservatorija, kol kas, bus atidaryta kasdieną nuo 2:00 iki 6 val. vakaro.

Beethoveno Konservatorija.

MUSŲ SKAITYTOJŲ DOMAI Ant Town of Lake.

Generališkas agentas ant Town of Lake, kuris rūpinasi visais Amerikos Lietuvių Dienraščio "KATALIKO" reikalais: pristato į namus dienraštį, priima prenumeratą, spaudos darbus, apgaršinimus ir t. t.

Todėl prašome visų mūsų skaitytojų su reikalais kreiptis tiesiog į mūsų agentą šiuo adresu:

JUOZAPAS PALEKAS
1802 W. 46th St., Chicago, Ill.

PARSIDUODA.
Parsiduoda lietuvių ir lenkų apgyven-toje vietoje. Biznis išdirbta per pen-kiolika metų. Gera proga norinčiam igyti gerą biznį.

Atsiskaukite po No. 4330 S. Wood St., Chicago, Ill. (46-53)

Parsiduoda pianos už 20 dol. O Vargonai už 50 dol. kurie kainavo 250 dol. taigi reikalingam labai gera proga, atsiskaukite pas:
Ant. Noreika,
3602 Emerald Ave.

Tel. Canal 4052

Dr. A. K. Rutkauskas
2302 So. Leavitt St.
Chicago, Ill.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA DRAPANŲ KRAUTUVE CHICAGOJE
Užlaikam krautuvių vyrišką aprėdą, skrybėlių, šėvėrykų ir batų, dži moterų, vyrų ir vaikų taipgi ir vyriškų siūtų.
JONAS BUDRIKAS
SAVININKAS
5352-54 So. Morgan St. Chicago, Ill.
Telephone Yards 4685

PARSIDUODA.

Parsiduoda buėrnė, o jei norima, tai ir groernė. Pardavimo priežastis, kad negaliu apsidirbti Lietuvių apgyventa vieta.

Adresas:
1823 Canalport Ave.

STATEMENT OF THE OWNER-SHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUESTED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912.

Lithuanian-American Daily Katalikas published daily at Chicago Illinois for October 6, 1914.

Editor P. Tumasonis,
846 W. 33rd St., Chicago, Ill.

Managing Editor S. P. Tananevics,
3249 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Business Managers S. P. Tananevics,
3249 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Owners: (If a corporation, give its name and the names and addresses of stockholders holding 1 per cent or more of total amount of stock. If not a corporation, give names and addresses of individual owners.)

John M. Tananevics,
3249 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Stanley P. Tananevics,
3249 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Daily commenced publication Aug. 6, 1914 7562 daily.

Sworn to and subscribed before me this 6th day of October, 1914.

[SEAL] J. W. Zacharewicz, Notary Public.

(My commission expires March 18, 1917.)

Geriausia dovana draugams Lietuvoje yra lietuvių katalikų savaitinis laikraštis "DRAUGAS"

"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visuomenės, politikos, literatūros, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

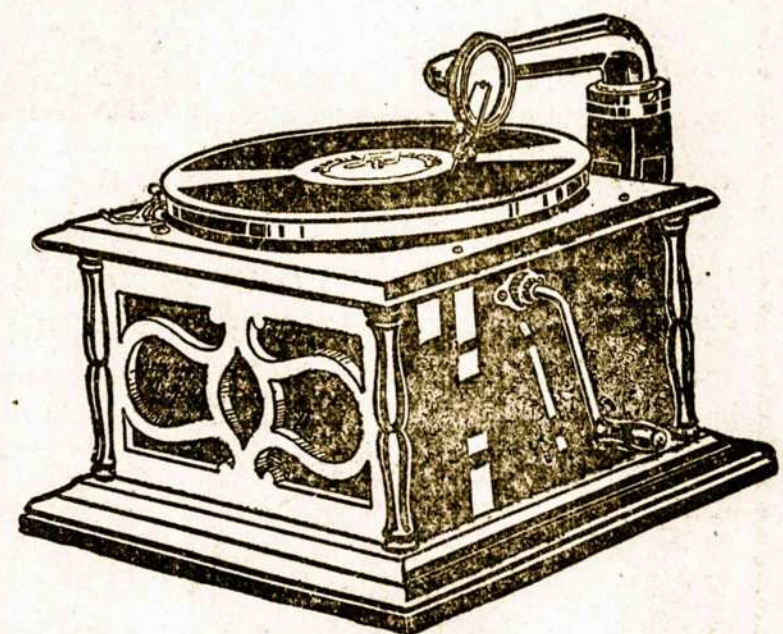
Rusų cenzura "DRAUGA" Lietuva įleidžia

"DRAUGAS" atsiela met. \$2, pusel m. \$1; Užsieniuose metams \$3, pusel metų \$1.50

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drovers 6114

Pilni Namai Linksmybės Kada juose yra GRAFOFONAS

Turėti namie grafoną tai yra didžiausias smagumas. Girdėsite puikiausių operos dainininkų dainų, gražiausių chorų, gar-singų muzikantų grojimų, orkestrų, ir girdėdami patis linksminsitės, dainuosite ir šoksitės.

"BETRIUBINIS GRAFOFONAS" kainą \$15.00

Šis betriubinis grafonas yra naujausia išradimo su puikiausiais pagerintais. Jo balsas yra švelnus, tyras, be jokio ausi draskančio čirškimo, dėlto, kad grafant balsas iš aparato eina tiesiai per tam tikrą vamzdelį (apačių skruputės ir iš jos per tam tikrus langelius lieja į orą švelnių, malonių akordų.

LIETUVIŠKI REKORDAI

COLUMBIA rekordai plokšti skrituliais groja iš abiejų pusių. Visi Columbia rekordai gali groti ir ant Victor kalbamųjų mašinų: visos Columbia mašinos gali groti Victor rekordus.

Kiekvienas abipusis rekordas kainuoja 75c.
E — 1161 "Tekėj", saulelė kad aš E — 1170 Kur bėkusi samanota.
Jojan Stumbriskis polka E — 1245 Velnius ne Boba.
E — 1163 Tekiškis ir Praniulis. Butų darytojas.
Gudiška Polka. E — 1246 Giesmė į Panėlį šventiau-
E — 1164 Graižybė Lietuvos. Jurginko karokas. cija.
E — 1165 Tėvyne. O kur buvai dėduk mano.
Amerikonikas maršas. E — 1247 Hungarų giesmę orkestras.
E — 1166 Sakruktinė broiliai. Velnius ne Boba.
Kur bėkusi samanota. E — 1248 Velnius ne Boba.
E — 1167 Kur umas mūs. Mano palva.
Kur bėgi šelpai. Velnius ne Boba.
E — 1168 Sališius arba Duda. E — 1250 Saldios lupos.
Zvirblis. Viljo vilkas voveraitė.
E — 1169 Ties garas nuo rubėžius. Pankė šašis per Nemunę.
Siuntė mane Motinėle.

Rašykite laiškus tuojau, o aplaikysite katalogus muzikos, knygų ir įvairių kitų daiktų.

Sigdomi pinigais ar leiškus visuomet rašykite sekanti adresu:

"KATALIKO" KNINGYNAS

3249-53 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.